

(वीर सहिदहरूको संस्मरणमा कीर्तिपुर, काठमाडौँबाट प्रकाशित)

जि.प्र.का.दर्ता नं ५८/२०६३

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

सापद्वारा गृहमन्त्रीलाई ज्ञापनपत्र

सामाजिक मंगलबार गृह मन्त्रालयमा एक परिचालक हक हित संरक्षण ज्ञापनपत्र बुझाएको छ । केन्द्र नेपालले गृहमन्त्री रामबहादुर थापा बादललाई

क्रमशः पृष्ठ ६ मा

वर्ष १४, अंक ४८, पृष्ठ-६ ने.सं. ११३८ विल्ला गा. अष्टमी, ति. सं. २०७८ फागुन २५ गते शुक्रबार MAR 2018 मूल्य रु. ५१-

१०८ औं अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक महिला दिवस

महिला बिनाको समाज कल्पना गर्न नसकिने

भक्तपुर । १०८ औं अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक महिला दिवसको अवसरमा नेपाल क्रान्तिकारी महिला संघको आयोजनामा बिहीबार प्रवचन कार्यक्रम सम्पन्न भयो ।

कार्यक्रममा नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) ले नेपाली महिलालाई राजनीतिक रूपले सक्षम बनाउनेतर्फ राजनीतिक कार्यकर्ताले सोच्नुपर्ने तथा गतिविधि गर्नुपर्ने बताउनुभयो । आदिम साम्यवादी समाजमा महिलाको नेतृत्व रहेको चर्चा गर्दै उहाँले मानव समाजको विकाससँगै नर्सिड सेवा, पशुपालनको सुरुवात, कृषिको

विकाससमेत महिलाको कारण सम्भव भएकोले महिलाबिनाको समाजको कल्पना गर्न नसकिने धारणा व्यक्त गर्नुभयो ।

उहाँले नेतृत्व तहमा महिला विस्तारै अगाडि बढ्दै गरेको उल्लेख गर्दै योग्य र सक्षम

महिलालाई जिम्मेवारी र नेतृत्व तहमा ल्याउनुपर्ने बताउनुभयो । महिलाहरू पनि बौद्धिक रूपले अगाडि बढ्नुपर्ने आवश्यकता औल्याउँदै अध्यक्ष रोहितले भन्नुभयो, 'बौद्धिक श्रमको विषयमा सम्झौता गर्न हुँदैन, महिलाहरू

बौद्धिक रूपले पछि पर्दा दुःख पाउनेमात्र होइन, नयाँ पुस्ता पनि पछि पर्छ ।'

एंगेल्सको सहयोगले कार्ल मार्क्सको जीवन सहज रूपले अगाडि बढेको चर्चा गर्दै अध्यक्ष रोहितले भन्नुभयो, 'राजनीतिक कार्यकर्तामा एक अर्कामा सहयोगको भावना हुनुपर्छ । उक्त भावनाको विकासको लागि मार्क्स, एंगेल्स, लेनिन, क्रुप्सकाया जेनी मार्क्सलगायत क्रान्तिकारीहरूको जीवनीबारे अध्ययन गर्न छलफल गर्न आवश्यक छ ।'

पार्टीले कार्ल मार्क्सको

क्रमशः पृष्ठ ६ मा

कीर्तिपुर नगरको इतिहास लेख्दै

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नगरपालिकाको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक सम्पदाबारे इतिहास लेख्ने कार्य शुभारम्भ भएको छ ।

कीर्तिपुर नपाको आर्थिक सहयोगमा नेपालभाषा एकेडेमीको सहकार्यमा कीर्तिपुरको नयाँ अभिलेख तयार गर्ने लक्ष्य लिएको छ । इतिहास लेख्ने कार्य शुभारम्भ भएको र अहिलेसम्म गरेको कार्यप्रगतिबारे जानकारी र थप सुझाव संकलन गर्न शनिबार नेपालभाषा एकेडेमीको सभा कक्षमा एक कार्यक्रम भयो ।

कार्यक्रममा इतिहास लेख्ने कार्य दलका संयोजक प्रा.डा. टेक बहादुर श्रेष्ठले प्रगति विवरण, आइपरेका समस्या र गर्नुपर्ने कार्यबारे मौखिक प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।

वहाँको प्रस्तुतिपछि टिप्पणी र सुझाव दिने क्रममा पुरातत्व एवं सांस्कृतिकविद् साफल्य अमात्यले इतिहास कस्तो लेख्ने, कसरी लेख्नेबारे पहिले प्रष्ट हुनुपर्ने भन्दै प्रयास गर्नु भएकोमा धन्यवाद दिनुभयो ।

त्यसैगरी प्रा.डा. शिवशरण महर्जनले इतिहासको क्षेत्र कहिलेदेखि कहिलेसम्मको, निर्धारित समय अपुग हुने, कतै यो विश्वविद्यालयको थिसिस जस्तो अनौपचारिकतामा मात्र टुङ्गिने हो कि ? भन्ने चिन्ता लिँदै गहन अनुसन्धान र अध्ययन गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

सह-प्राध्यापक बज्रमुनि बज्राचार्यले पनि जेठ मसान्तको समयसम्ममा कुनै हालतमा थियो ।

क्रमशः पृष्ठ ६ मा

सार्वजनिक यातायातमा महिलामाथि हुने दुर्यवहार कसरी रोक्ने ?

कीर्तिपुर । १०८ औं अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक महिला दिवसको अवसरमा सामुदायिक सेवा केन्द्र, सामुदायिक प्रहरी सेवा केन्द्र, कीर्तिपुर र सामुदायिक विकास समाज नेपालको संयुक्त आयोजनामा "सार्वजनिक यातायातमा महिलामाथि हुने

दुर्यवहार" विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम कृष्ण क्याटरिङको हलमा बिहीबार सम्पन्न भयो ।

कीर्तिपुर नगरपालिकाका उपप्रमुख सरस्वती खड्का, सामुदायिक सेवा केन्द्रका

क्रमशः पृष्ठ ६ मा

बाल साहित्य महोत्सव बालबालिकाको लागि प्रेरणा

कीर्तिपुर । क्रियटिभ एकेडेमीको आयोजनामा भएको पहिलो बाल साहित्य महोत्सव २०७४ शनिबार क्रियटिभ स्कुल परिसरमा सम्पन्न भयो ।

प्रवेशद्वार छिर्ने बित्तिकै सजिएको थिएटरमा महोत्सवको उद्घाटन कीर्तिपुर नगरपालिकाका प्रमुख रमेश महर्जनले "सुनको दाँत" कथालाई वाचन गरी गर्नुभयो । त्यसक्रममा वहाँले बाल साहित्य महोत्सव बालबालिकाको लागि पढ्ने सिकने सीपको प्रेरणा हुने बताउनु भयो ।

विद्यालयका प्रिन्सिपल बिपुन पौडेलले स्वागत मन्तव्य राख्दै कार्यक्रमको औचित्य प्रष्ट

पार्नुभएको थियो । विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष मर्जिमान सिंहले सभापतित्वबाट बोल्दै बालबालिकाका अतिरिक्त क्रियाकलापमध्ये साहित्यमार्फत पढ्ने लेख्ने नयाँ शैलीको सृजना गरेको बताउनुभयो । कार्यक्रम स्थल क्रियटिभ एकेडेमीमा प्रवेश गर्ना

साथको हेलप डेस्कबाट उपलब्ध ब्रोसरले कहाँ कुन कार्यक्रम हुने जानकारीले अवलोकनकर्तालाई सजिलो भएको र बालबालिका र अभिभावकलाई समेत आफ्नो रुचि अनुसारको कक्षमा गई ज्ञान हासिल गर्ने वातावरण मिलेको थियो ।

महोत्सवले विविधता प्रस्फुटन गर्न सफल भएको छ । कतिलाई लागेको होला बाल साहित्यमा बालबालिकालाई साहित्यमार्फत केही कविता, कथा, चुटकिला भन्न लगाउने होला तर त्यहाँ पुगेपछि बेग्लै अनुभव भयो । रक्तदान कार्यक्रम, विद्यार्थीलाई पढ्नेलेख्ने क्षमता

क्रमशः पृष्ठ ६ मा

ब्याडमिन्टन खेलमा एक दशक (१० वर्षी)

युवा खेलकुद समूह, कीर्तिपुर

सहभागी होऔं ! सहभागी बनौं !!

सहिद दिवस २०७४ को उपलक्ष्यमा

अपत्यका व्यापी १० औं सहिद स्मृति कप

मेन्स डबल्स (खुला)/मेट्रान डबल्स* (५५ वर्ष)

स्थान: जनसेवा मावि, पाँजा

खेल-संवादन: चैत्र १७-२४ गतेसम्म

समय: विहान (खुला कोठी)

सम्पर्क: ९८४१४३६०२२ (नारायण), ९८४९०२९७४७ (हरिकुमार)

८३३०८२८ (अफिस)

प्रवेश शुल्क: रु. २०००।- मात्र

अन्तिम दर्ता मिति: चैत्र १३ गते

*** मेट्रानमा नागरिकता अनिवार्य पेश गर्नुपर्नेछ ।**

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०४६ चैत्र २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन
वि.सं. २००६ माघ

हिराकाजी महर्जन
वि.सं. २०१७ माघ

राजमान माली
वि.सं. २०२५ मंसिर

राजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत्र

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १४, अंक ४८, २०७४ फागुन २५ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेस्कटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लब - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

रवर स्ट्याम्प पनि निरन्तरता

सेरोमोनियल अर्थात् समारोही राष्ट्रपतिलाई कानुनी भाषाबाट रवर स्ट्याम्प भनिन्छ। नेपालमा राष्ट्रपति समारोही हुन्।

प्रधानमन्त्री या मन्त्रीमण्डल र संसदबाट बनेका निर्णय र विधेयक जस्ताको तस्तै लालमोहर लगाउने कार्य राष्ट्रपतिको हो।

यसरी रवर स्ट्याम्पको रूपमा स्थापित राष्ट्रपति जस्तो सर्वोच्च संवैधानिक पद पनि अब निरन्तरता हुने भएको छ।

राष्ट्रपति निर्वाचित भएको २ वर्ष मै संघीय संसदको निर्वाचन भएकोले राष्ट्रपतिको निर्वाचन यही फागुन २९ गते हुँदैछ। सो निर्वाचनको लागि बुधबार मनोनयन दाखिलामा विद्यादेवी भण्डारी उम्मेदवार बनेकी छिन्। बाम गठबन्धनको उम्मेदवार विद्यादेवी भण्डारी पुनः जित्ने पक्का भएको छ।

विद्यादेवी भण्डारीलाई निरन्तरता दिने या अरुलाई राष्ट्रपति बनाउने विषयमा एमालेभित्र एकै दिन लगातार ८ घण्टा बहसपछि मध्य राती मात्र भण्डारीको पक्षमा निर्णय गरेको समाचार छ। पद हठ्याउन हिजो संक्रमणकालको राष्ट्रपति त अब संवैधानिक कार्यान्वयनको राष्ट्रपति भनी चर्चा गरियो। रवर स्ट्याम्पलाई निरन्तरता दिने सर्वसम्मति निर्णय गरियो।

पदको स्वार्थ समारोहीमा त रह्यो भने कार्यकारी अधिकार प्राप्त प्रधानमन्त्रीमा त भन् पदको स्वार्थ हुनु स्वभाविक छ।

बाम गठबन्धनको शीर्ष नेताको सहमतिले नै विद्यालाई राष्ट्रपतिमा निरन्तरता दिएभैं सम्भवतः उपराष्ट्रपतिमा पनि नन्द किशोर पुनलाई नै पुनः उपराष्ट्रपति बनाइने भएको छ।

राष्ट्रपतिको अनुपस्थितिमा मात्र सक्रिय हुने उपराष्ट्रपति पद पनि रवर स्ट्याम्प नै हुन्। नेपाल प्रयोगभूमिको रूपमा दर्ज भैरहेको समयमा पदीय स्वार्थबाट अलग रहन नसक्नु इमानदारिताको परिचय पक्का पनि होइन।

राजनैतिक दलका सक्रिय नेता उच्च पदस्थमा जे जस्तो अवस्थामा पनि कायम राख्ने परम्पराको थालनी भएको छ। विदेशमा कार्यकारी राष्ट्रपति समेत दुई पटक भन्दा पदमा नबस्ने स्थिति रहेको बेला समारोही राष्ट्रपति बनि रहनु सुहाउँदो कुरा होइन।

संसद “हुन्छ” वा “हुन्न” को थलोमात्र होइन

- प्रज्जवल

‘सपथको व्यहो रामा
अन्धविश्वासका शब्द’

संघीय व्यवस्थापिका-प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभाका सदस्यहरूको सपथग्रहण फागुन २० गते सम्पन्न भयो। प्रतिनिधिसभा सदस्यको चुनाव मंसिर १० र २१ गते भएको थियो तर नेका र एमालेबीच राष्ट्रियसभा सदस्य निर्वाचन प्रक्रियाबारे सहमति नहुँदा निर्वाचन ऐन समयमा बनेन र माघ २४ गतेमात्र राष्ट्रियसभाको चुनाव भयो। निर्वाचन आयोगले फागुन २ गते साँझ प्रतिनिधिसभा सदस्य र राष्ट्रियसभा सदस्य निर्वाचनको अन्तिम परिणाम राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीकहाँ पेश गर्‍यो। फागुन ३ गते बिहानै माओवादी केन्द्रको समर्थनमा एमाले अध्यक्ष ओलीले राष्ट्रपति कार्यालय पुगेर प्रधानमन्त्रीको दाबी गरे। सोही दिन तत्कालीन प्रधानमन्त्री देउवाले राजीनामा गरेपछि ओली प्रधानमन्त्रीमा नियुक्ति भए।

प्रधानमन्त्री ओलीको सिफारिसअनुसार राष्ट्रपति भण्डारीबाट संघीय संसदको अधिवेशन फागुन २१ गते दिउँसो ४ बजे बस्ने गरी आह्वान भयो। संघीय संसद सचिवालयबाट फागुन २० गते साँझ ४ बजे प्रतिनिधिसभाका सदस्यको सपथग्रहण हुने र लगत्तै ५ बजे राष्ट्रियसभाका सदस्यको सपथग्रहण हुने मिति र समय तय गरेको थियो। प्रतिनिधिसभा सदस्यको सपथ ग्रहण ४:३० बजे सुरु भयो।

संघीय संसदको ज्येष्ठ सदस्यले राष्ट्रपतिबाट सपथ लिने र उनले अन्य सदस्यहरूलाई सपथ खुवाउने कानुनी बन्दोबस्त छ। नागरिकता प्रमाणपत्रअनुसार राजपा नेपालका ८० वर्षीय महेन्द्र राय यादव ज्येष्ठ सदस्य हुने सार्वजनिक भयो तर यादवले आफ्नो यथार्थ उमेर ६३ वर्षमात्र भएको, नागरिकता लिँदा जन्ममिति फरक परेको सञ्चारमाध्यममार्फत स्वीकार गरे। केही सञ्चारमाध्यमले यथार्थ उमेरअनुसार यादव ज्येष्ठ नभएको हुँदा यथार्थमै ज्येष्ठ सदस्यमार्फत नै सपथग्रहण गराउने र सभामुख चयन नभएसम्म बैठक सञ्चालन गराउने बन्दोबस्त गर्नुपर्ने मत सार्वजनिक गरे।

फागुन २० गते बिहानसम्म ज्येष्ठ सदस्यको रूपमा यादवले नै सपथ लिने र सपथ दिलाउने समाचार थियो। दिउँसो १-२ बजेसम्म यादव अनुपस्थित

हुने र यथार्थमै ७८ वर्षका ज्येष्ठ सदस्य महन्थ ठाकुरबाट सपथग्रहण गराउने सचिवालयको तयारी सार्वजनिक भयो। यादवले ज्येष्ठ सदस्यको रूपमा सपथग्रहण गराउने भए केही सांसदहरू अनुपस्थित हुने समाचार पनि थियो। अन्ततः त्यस्तो स्थिति उत्पन्न भएन।

संसदमा देशको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट, विधेयक, द्विपक्षीय र बहुपक्षीय सन्धिसम्झौताबारे छलफल भई पारित हुन्छ। यस अर्थमा संसद प्राज्ञिक थलो हो, हात उठाएर ‘हुन्छ’ वा ‘हुन्न’ भन्ने निर्देशित थलो होइन। यसकारण संसद सदस्यहरूको सपथ देश र जनताको नाममा हुनु आवश्यक थियो। तर सपथको व्यहोरामा समाजलाई अन्धविश्वासतर्फ धकेल्ने शब्द पनि उल्लेख थियो। संविधानको धारा ५० (च)(४) मा ‘वैज्ञानिक अध्ययन अनुसन्धान एवं विज्ञान र प्रविधिको आविष्कारको उन्नयन गर्ने’ प्रावधान छ। तर सपथको व्यहोरामा ‘ईश्वरको नाममा सपथ लिन्छु’ उल्लेख भयो। ज्येष्ठ सदस्य ठाकुरले सपथको व्यहोरा जस्ताको तस्तै वाचन गरे भने केही सांसदहरूले ‘ईश्वरको नाममा’ शब्दहरूलाई उच्चारण गरेनन्। नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सांसद प्रेम सुवालले ‘ईश्वरको नाममा’ सट्टा ‘नेपालको नाममा’ उच्चारण गर्नु भएको थियो। तत्कालीन संसदमा धेरै सदस्य भएका नेका, एमाले र माओवादी केन्द्रले सपथको व्यहोरा संविधानअनुसार विज्ञानसम्मत नबनाई अन्धविश्वासउन्मुख बनाएका थिए। यसको नेमकिपाका सांसदहरूले विरोध गर्नुभएको थियो।

केही दिन अगाडि एक भारतीय नेता शशी थरुरको ‘भारतमा विज्ञानविरोधी लडाईँ’ लेख प्रकाशित भयो। सो लेखमा भारतका जुनियर शिक्षामन्त्री सत्यपाल सिंहले ‘हाम्रा पिता-पुख्रिदिखि अहिलेसम्म कसैले पनि आफूले बाँदलाई मान्छेमा परिवर्तन भएको देखेको भनी न बोलेको पाइएको छ न त लेखेको नै छ’ भनी अभिव्यक्ति दिएको डार्विनको जीव विकासको सिद्धान्तविपरीत भएकोले आलोचना गरिएको थियो। राजस्थानका शिक्षामन्त्री बासुदेव देवनालीले पनि गाईमात्र त्यस्तो जनावर हो जसले अक्सिजन लिने र फ्याक्ने दावी गरेको पनि सो लेखमा उल्लेख छ। भारतको संविधानमा वैज्ञानिक पद्धतिअनुसार खोज र परिवर्तनको

भावनालाई मनन गर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हुने उल्लेख भएको तर केमेष्ट्रीमा डिग्री सिंह र इन्जिनियर देवनालीले वैज्ञानिक पद्धतिविपरीत अभिव्यक्ति दिएको सो लेखको आशय थियो। राजस्थानकै पूर्वन्यायाधीश महेशचन्द्र शर्माले एउटा अन्तर्वातमा भारतको राष्ट्रिय पंक्षी मयूरले जिन्दगीभर शारीरिक सम्बन्ध नराख्ने, आफ्नो आँसु पोखेर पोथी मयुरलाई गर्भवती बनाउने, कृष्णले मयुरको प्वाँख शिरमा राख्नु मयुरको कुमारीत्वको प्रमाण भएको जस्ता अन्धविश्वासका तर्क राखेको पनि लेखमा उल्लेख छ। भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले सन् २०१४ को अक्टोबरमा मुम्बई अस्पतालको उद्घाटनमा ‘हिन्दू देवता’ गणेश प्राचीन समयमा प्लाष्टिक सर्जरीप्रति भारतीय ज्ञानको प्रमाण भएको र मौसम परिवर्तन वातावरणीय समस्या नभएर मानिसको तातो र चिसो वातावरणलाई फेल्ने क्षमतामा भरपर्ने बताएको पनि लेखमा उल्लेख छ। यसरी भाजपाका नेताहरू विज्ञानसम्मत अगाडि नबढेको सो लेखको स्पष्ट सङ्केत थियो।

संसदीय व्यवस्था बेलायतबाट भारत हुँदै नेपाल आएकोले सरकारमा गएका नेपालका पार्टी र नेताहरूमा भारतीय नेताहरूको अन्धविश्वासको छाप परेको र यसकारण संसद सदस्यको सपथमा त्यस्तै अन्धविश्वासका शब्द पारेका हुन्। नेपालको संसदका विज्ञानसम्मत सांसदहरूको ध्यान अन्धविश्वासलाई जरादेखि उखेल्नेतर्फ जानु आवश्यक छ। **दुईतिहाइको नाममा लेण्डुप नबनुन्!**

संसदको कार्यसूची सरकारले दिने हो। संसदमा एमालेका १२१ र माओवादी केन्द्रका ६३ समेत १८४ जना सदस्यको समर्थनमा ओली नेतृत्वको सरकार गठन भएको हो। ओली र प्रचण्डले वर्तमान सरकारलाई दुईतिहाइ बहुमतको बनाउन संघीय समाजवादी फोरम नेपाललाई मन्त्रीमण्डलमा ल्याउने कोशिस गर्दैछन्। फोरमको प्रतिनिधिसभा सदस्य ११ जना र राष्ट्रियसभा सदस्य ६ जना गरी कूल १७ सदस्य छन्। प्रदेश नं. २ मा फोरमको मुख्यमन्त्री निर्वाचित गर्न राजपाको

समर्थन छ। फोरममात्र सरकारमा गएमा राजपाले प्रदेश २ को मुख्यमन्त्रीलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिने सम्भावना छ। संघीय संसदमा दुईतिहाइ बहुमतको लागि कूल (२७५ र ५९) ३३४ को २२३ जना आवश्यक हुन्छ। एमाले र माओवादी केन्द्रको संघीय संसद सदस्य २११ मा फोरमको संघीय संसद सदस्य १७ थपिए २२८ हुनेछन्। राष्ट्रियसभामा एमालेका २७ र माओवादी केन्द्रका १२ गरी कूल ३९ सदस्य छन्। संघीय सदस्यमा एमालेका (१८४ र २७) २११ र माओवादी केन्द्रका (६३ र १२) ७५ सहित कूल २८६ सदस्य छन्। संविधान संशोधनको लागि संघीय संसदको तत्काल कायम रहेको सम्पूर्ण सदस्यको दुई तिहाइ बहुमत आवश्यक छ। संघीय संसदमा अहिले २७५ र ५६ जना गरी कूल ३३१ जना छन्। सरकारबाट मनोनीत ३ जना सदस्यबारे सर्वोच्च अदालतमा परेको उजुरी विचाराधीन छ। तीन प्रतिशत मत नपाएका राजनीतिक दललाई प्रतिनिधिसभाको समानुपातिक सदस्य वितरण नगर्ने ऐनको प्रावधानविरुद्ध पनि सर्वोच्च अदालतमा उजुरी परेको छ। सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीशहरूबाट यो उजुरीलाई विलम्ब नगरी संविधानविपरीत भएको ऐनको सो प्रावधान खारेज भएमा समानुपातिक तर्फबाट प्रतिनिधिसभा सदस्यमा पार्टीहरूको उपस्थिति ५ दलबाट ११ दल पुग्नेछन्।

एमाले र माओवादी केन्द्रले फोरम र राजपाको सम्पूर्ण मधेस एक प्रदेश बनाउने, कृत्रिम नागरिकलाई व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका प्रमुख बनाउनेलगायत माग पूरा गरी संविधान संशोधनको लागि दुईतिहाइ बहुमत ल्याउन खोजेको भए यो आत्मघाती नै हुनेछ। दुईतिहाइ बहुमत हुँदैन प्रचण्डले भनेजस्तो ६० वर्ष यताको बलियो सरकार बन्ने होइन बरू देश सिक्किम बन्ने खतरा छ। एमाले र माओवादी केन्द्रमा देशभक्त सांसदहरूको यतातिर ध्यान जानु आवश्यक छ। ओली र प्रचण्डलाई नेपाली लेण्डुप बन्नबाट रोक्नु आवश्यक छ। प्रमुख प्रतिपक्षी नेकाको प्रभावकारी भूमिका पनि आवश्यक छ र संसदमा प्रमुख प्रतिपक्षीविहीन अवस्था ल्याउनु हुँदैन।

‘खोई त मेलम्चीले सडक पस्वालेको?’

काठमाडौं। नेपाल मजदुर किसान पार्टीका केन्द्रीय सचिव तथा प्रतिनिधिसभा सदस्य प्रेम सुवालले संसदलाई बहुमतको आधारमा हुन्छ वा हुँदैन भन्ने थलो बनाउन नहुने बताउनुभएको छ। संसदलाई विभिन्न विचारधारा, ऐन नियमको विषयमा बहस छलफल गर्ने प्राज्ञिक थलो बनाउनुपर्ने उहाँको भनाई थियो।

मंगलबार बसेको

संघीय व्यवस्थापिकाको बैठकमा बोल्दै उहाँले देशको सार्वभौमिकता रक्षा र जनताको खुशी नै विभिन्न आन्दोलनमा जीवन बलिदान दिने शहीदहरूको सपना भएको बताउनुभयो।

‘मेलम्चीको पानीले सडक पखाल्ने, देशलाई स्वीजरल्याण्ड बनाउने, घर-घरमा ग्याँसको पाइप पुर्‍याउने र पानी जहाज चलाउने सपना बाँड्ने राजनीतिक पार्टीहरू पनि यही छन्

’, सांसद सुवालले शासक दलहरूलाई व्यंग्य गर्दै भन्नुभयो, ‘प्रधानमन्त्री बनेको मानिसले कुनै देशको विदेशमन्त्री आउँदा होटलमा भेट्न जान मिल्छ कि मिल्दैन र कालो धनलाई सेतो बनाउने कुरा गर्न मिल्छ वा मिल्दैन?’ संविधानको भावना विपरीत तीन प्रतिशतको थ्रेसहोल्डको प्रावधान लागु गरेर शासक दलहरूले प्रजातन्त्रलाई निरंकुशता

लगाउन खोजेको उहाँको भनाई थियो।

यसरी बने सामान्य भ्यालादिमीर देखि महान् लेनिन

सन् १९१७ मा भएको रूसी क्रान्ति अधिकांशलाई थाहै छ । त्यही क्रान्तिको नेतृत्व कर्ता हुन् ‘भ्लादिमिर इल्यिच उल्यानोभ’ अर्थात् लेनिन । भ्लादिमिर इल्यिच उल्यानोभ उनको बाल्यकालको नाम हो । नेलिन पछि राखेको नाम हो । १९१७ मा सम्पन्न भएको रूसी आन्दोलन मार्क्सवादमा आधारित भई गरिएको थियो । त्यही क्रान्ति नै अहिले चलेको विश्वभरको मार्क्सवादी आन्दोलनको प्रेरक घटना र पथप्रदर्शक बनेको छ । आज हामीले त्यही मार्क्सवादी आन्दोलनका पदप्रदर्शक लेनिको जीवनी बारे संक्षिप्त चर्चा गरेका छौं ।

लेनिन उपनाम कसरी रह्यो ?

निर्वासनबाट फर्केपछि लेनिन सन् १९०० भरि क्रान्तिकारी मजदुर पत्रिका अखिल रसियाली राजनीतिक पत्रिका प्रकाशनको तयारीमा लागे । मे १९०० मा पार्टी निर्माणको लागि पिटर्सवर्गको गोप्य भ्रमण गर्दा लेनिन गिरफ्तार भए, तर खानतलासीको क्रममा केही नभेटेपछि उनले छुटकारा पाए । जारशाही सरकार लेनिनलाई आफ्नो ठूलो शत्रु ठान्थ्यो । त्यसैले देशभित्र बस्ने अवस्था नभएपछि लेनिन १६ जुलाई १९०० मा जर्मनीतर्फ लागे । यही अवधिमा लेनिनले अखिल रसियाली क्रान्तिकारी पत्रिकाको रूपमा ‘इस्क्रा’ (फिलिङ्गो) को प्रकाशन प्रारम्भ गरे ।

लेनिन अखबारको मुटु थिए । यस पत्रिकामार्फत् उनले कसरी पार्टी गठन गर्नुपर्छ कसरी आम जनसमूहहरूलाई पार्टी कामतर्फ आकर्षित गर्ने हो भन्ने बारे लेखहरू प्रकाशित गरे । सन् १९०१ देखि भ्लादिमिर इल्यिचले आफ्ना केही लेखहरू लेनिन नामबाट छपाउन थाले । ‘इस्क्रा’ पत्रिकामा काम गर्दागर्दै लेनिनले साइबेरियाली नदी लेनाबाट आफ्नो उपनाम राखेका थिए ।

सन् १९०२ मा लेनिनको कृति ‘के गर्ने’ प्रकाशित भयो । उक्त पुस्तकमा लेनिनले सर्वहारा मार्क्सवादी पार्टीको निर्माणसम्बन्धी विस्तृत योजना प्रस्तुत गरेका थिए । त्यस्ता किसानहरूलाई पार्टी कार्यक्रम बुझाउने उद्देश्यले लेनिनले सन् १९०३ मा ‘गाउँका गरिबहरूलाई’ शीर्षकको लेख लेखे । उक्त लेखमा सरल र स्पष्ट भाषामा मजदुर पार्टीको उद्देश्य के हो र किन गरिब किसानहरू र मजदुरहरूबीच एकता कायम हुन आवश्यक छ भन्ने कुरा देखाइएको थियो ।

कसरी हेलिए क्रान्तिको मार्गमा ?

युवा अवस्थाका लेनिनको चिन्तनशैलीमा परिवार, वरिपरिको वातावरण, प्रगतिशील रूसी साहित्यले निकै ठूलो प्रभाव पारेको थियो । रूसमा पूँजीवादी शोषणका साथसाथै सामन्ती उत्पीडन कायम थियो, जसले सह्रिया मजदुर र गाउँले किसानहरूको जीवन दयनीय तुल्याएको थियो । जारशाही अत्याचार, जमिनदार र पूँजीपतिहरूको दमन, मजदुर र किसानहरूको पद दलित अवस्थाले

किशोर लेनिनको हृदयमा शोषकहरूप्रति घृणा र शोषितहरूप्रति सहानुभूति पैदा गरेको थियो । जिम्नेसियम बसाइको क्रममै लेनिनको हृदयमा क्रान्तिकारी भावनाहरू पैदा भैसकेका थिए ।

लेनिनको पारिवारिक बनोट नै क्रान्तिकारी किसिमको थियो । लेनिन आफ्नो दाजु अलेक्जेन्डरको व्यक्तित्वबाट निकै प्रभावित थिए । लेनिनका दाजु अलेक्जेन्डर पिटर्सवर्ग विश्वविद्यालयको विद्यार्थी छुँदा जारशाहीविरुद्ध क्रान्तिकारी संघर्षमा सक्रिय रूपमा सहभागी हुन्थे । आफ्ना जेठा दाजुबाट नै लेनिनले मार्क्सवादी साहित्यको प्रारम्भिक ज्ञान हासिल गरेका थिए ।

सन् १८८६ मा लेनिनका पिताको अकस्मात निधन भयो । परिवारले यो पीडा बिसर्न नपाउँदै मार्च १८८७ मा उनका दाजु अलेक्जेन्डर पिटर्सवर्गमा गिरफ्तार भए । उनलाई तत्कालीन रूसी जारशाही शासक अलेक्जेन्डर तृतीयको हत्याको षडयन्त्रमा संलग्न भएको आरोपमा त्यसै वर्षको मे महिनामा स्लिसेल्बर्ग किल्लामा फाँसी दिइयो । त्यसले लेनिनलाई ठूलो चोट पुऱ्यायो ।

उनले आफ्नो सम्पूर्ण जीवन क्रान्तिकारी संघर्षमा लगाउने संकल्प गरे । क्रान्तिकारी कामको लागि आफूलाई तयार गर्दै किशोर लेनिनले सामाजिक विज्ञानहरूको गम्भीरतापूर्वक अध्ययन गरे । स्वर्ण पदकसहित जिम्नेसियमको आफ्नो अध्ययन सकेपश्चात् अगस्ट १८८७ मा उनी काजान विश्वविद्यालयको कानुन विभागमा भर्ना भए ।

“कुनै मुलुकको सांस्कृतिक स्तर कस्तो छ भन्ने कुराको अनुमान लगाउन त्यहाँको पुस्तकालय हेरे पुग्छ”- लेनिन ।

यो भनाइ विश्वमा प्रथम पटक समाजवादी क्रान्तिको नेतृत्व गरी सफलता हासिल गर्ने महान् लेनिनको हो । लेनिनको नेतृत्वमा रूसी बोल्शेविक पार्टीले सन् १९१७ मा रूसमा समाजवादी क्रान्ति सम्पन्न गर्‍यो । त्यो क्रान्तिले मार्क्सवादले परिकल्पना गरेको वैज्ञानिक समाजवादको स्थापना गर्ने प्रयत्न गर्‍यो । लेनिनले वैज्ञानिक समाजवादी राज्यसत्ताका लागि सर्वहारावर्गको अधिनायकत्वको नयाँ सिद्धान्त प्रतिपादन गरे ।

लेनिनले क्रान्तिपश्चात् रूसमा भव्य पुस्तकालय स्थापना गर्ने सपना साँचेका थिए । नभन्दै क्रान्ति सम्पन्न भएपश्चात् रूसले पुस्तक र पुस्तकालयसम्बन्धी धेरै काम पनि गर्‍यो । तर, क्रान्तिकालमा लेनिनले कति पुस्तक पढे, कसरी पढे ? यो कुरा पनि कम्ती रोचक र ज्ञानवर्धक छैन । लेनिन कति पढ्थे भन्ने कुरा ‘रूसमा पूँजीवादको विकास’ भन्ने किताब लेख्नको लागि उनले ५ सय ८३ थान किताब पढेकोबाट थाहा पाउन सकिन्छ । तर, कसरी निकाल्थे उनले त्यत्रो पुस्तक पढ्ने समय ?

जबकि उनी त कहिले जेल परे, कहिले निर्वासित भए । हो, उनले त्यहीबेला सबैभन्दा धेरै पुस्तक पढे । जेलमा हुँदा उनका

लागि आवश्यक पुस्तक उनकी बहिनी आन्नाले बाहिरबाट किनेर, पुस्तकालयबाट खोजेर लगिदिन्थिन् । निर्वासनमा हुँदा त उनी पुस्तकालयमै अधिकांश समय बिताउँथे । यसरी उनले रूसका लागि क्रान्तिकारी विचार निर्माण गरे, रूसी क्रान्तिको अगुवाइ गरे ।

उपन्यासबाट प्रभावित

लेनिनको जन्म २२ अप्रिल १८७० मा रूसको भोल्गा नदीको किनारमा रहेको सिम्बर्स्क सहरमा भएको थियो । उनका पिताको नाम इल्या निकोलाएभिच उल्यानोभ हो । लेनिनको परिवार मध्यमवर्गीय थियो । आफ्नो जेठा दाजुको सहयोग, कठिन, परिश्रम र असाधारण प्रतिभाका कारण उनी उच्च शिक्षा हासिल गर्न सफल भए । केटाकेटीमा उनको नाम भ्लादिमिर इल्यिच उल्यानोभ थियो । लेनिन भन्ने नाम पछि मात्र राखिएको थियो ।

लेनिनकी आमा मारियो अलेक्सान्झिना डाक्टरकी छोरी थिइन् । घरमै शिक्षा पाएकी उनी थुप्रै विदेशी भाषाका ज्ञाता थिइन् । त्यस्तै साहित्य र संगीतप्रति सौखिन, दृढ स्वभाव, शान्त, मिलनसार, बुद्धिमान् र दृढ निश्चयी पनि थिइन् । लेनिनका पिता त्यस समयका प्रगतिशील बिचार राख्ने व्यक्ति थिए । उनले रूसी जनसाधारणका बिचमा शिक्षा प्रचार गर्ने, गाउँहरूमा स्कूल स्थापना गर्ने र भोल्गा तटवर्ती क्षेत्रहरूमा बस्ने गैररूसी जनजातिहरूको शिक्षादीक्षाका लागि महत्त्वपूर्ण योगदान गरेका थिए ।

उनीहरूका आन्ना, अलेक्सान्दर, भ्लादिमिर, ओल्गा, दिमत्री र मारियो गरी ६ सन्तान थिए । उल्यानोभ दम्पतीले आफ्ना सन्तानहरूलाई बहुपक्षीय शिक्षा दिए । यसका साथसाथै उनीहरूले आफ्ना सन्तानलाई परिश्रमी, इमान्दार, सुशील, अनुशासित र कर्तव्यपरायण बनाउन महत्त्वपूर्ण योगदान गरे । संयोग नै मान्नुपर्छ कि, उल्यानोभ दम्पतीका सबै छोराछोरी पछि गएर क्रान्तिकारी बने केटाकेटी छुँदैदेखि नै लेनिन साहसी, प्रफुल्ल, ठट्यौली वर मिजासका थिए ।

उनी पौडी खेलन र स्केटिङ गर्नमा असाध्यै रुचि राख्थे । पाँच वर्षको उमेरमा नै उनले लेखपढ गर्न सिकिसकेका थिए । नौ वर्षको उमेरमा सिम्बर्स्क जिम्नेसियमको पहिलो दर्जामा भर्ना भए । असाधारण प्रतिभाका धनी लेनिन कक्षामा सधैं प्रथम हुन्थे । आफ्ना सहपाठीहरूलाई सधैं मद्दत गर्थे र कठिन विषयहरूमा उनीहरूलाई सहयोग गर्न अग्रसर हुन्थे ।

सानै उमेरमा लेनिनले पृश्किन, लेर्मन्तेभ, गोगल, तुर्गेनेभ, निक्सासभ, साल्तिकोभ सेज्जिन र टल्स्टोयका कृतिहरू अध्ययन गरिसकेका थिए । उनले त्यस बेला प्रतिबन्धित बेलिन्स्की, गेर्चेन, चेर्निसेभ्स्की, द्रोबोल्युबोभ र पिसारेभजस्ता क्रान्तिकारी डेमोक्रेटहरूका कृतिहरू पढ्न भ्याइसकेका थिए । त्यसबेलाका महान् वैज्ञानिक र जारशाही तथा भूदास प्रथाका कडा विरोधी नेर्निसेभ्स्कीको ‘के गर्ने ?’ उपन्यासले उनलाई प्रभावित

पारेको थियो ।

वकिलको रूपमा लेनिन

लेनिनले घरमै बसेर विश्वविद्यालयको चार वर्ष अध्ययन पूरा गरे । सन् १८९१ मा उनले पिटर्सवर्ग विश्वविद्यालयको कानून विभागमा प्राइभेट जाँच दिए । उनी परीक्षामा प्रथम श्रेणीमा उत्तीर्ण भए । र, वकिल बने । त्यही क्रममा सन् १८९२ बाट लेनिनले सामराको जिल्ला अदालतमा वकालत गर्न सुरु गरे ।

उनी गरिब किसानहरूको पक्षमा वकालत गर्थे । सन् १८९२ मा लेनिनले सामरामा पहिलो मार्क्सवादी अध्ययन मण्डल खोले । तेइसवर्षै युवक लेनिनमा सरलता, सहृदयता र उत्साहका साथै गम्भीरता, गहन ज्ञान, कठोर तर्कशीलता, स्पष्ट र उत्कृष्ट विवेकशक्तिको गजबको समिश्रण पाइन्थ्यो ।

तर्कबाज वकिलको रूपमा

मे १८८९ तिर लेनिन आफ्नो परिवारसहित काजानबाट सामरा गुबर्निया आए र सामरा बसाइको क्रममा उनले मार्क्स र एंगेल्सका कृतिहरूको कठोर अध्ययन जारी राखे । उनले ल्याटिन ग्रीक, जर्मन, फ्रेन्च र अंग्रेजी भाषाको गम्भीर अध्ययन गरे । यसै समयमा उनले मार्क्स र एंगेल्सले संयुक्त रूपमा लेखेका महत्त्वपूर्ण कृति ‘कम्युनिस्ट घोषणापत्र’लाई जर्मन भाषाबाट रूसी भाषामा अनुवाद गरे ।

मार्क्सवादको गहन अध्ययन

डिसेम्बर १८८७ मा अठार वर्षीय लेनिन जारशाहीविरुद्ध क्रान्तिकारी संघर्षमा होमिएका कारण विश्वविद्यालयबाट निष्कासित हुनुका साथै गिरफ्तार पनि भए । उनी काजान गुबर्नियाको कोकुसकिनो गाउँमा निर्वासनमा पठाइए । बिस्तारै-बिस्तारै लेनिनको गतिविधिमाथि प्रशासनले कडा निगरानी राख्न सुरु गर्‍यो । निर्वासनकालमा उनी बिहान उठेदेखि बेलुका सुत्ने बेलासम्म पढ्थे ।

उनको निर्वासनकाल एक वर्षको थियो । काजान बसाइको क्रममा उनी रूसी क्रान्तिकारी नि.ए. फेदोसेएफले गठन गरेको समूहको सदस्य बने । त्यो बेला सामाजिक क्रान्तिका लागि जर्मन दार्शनिक तथा क्रान्तिकारी नेता कार्ल मार्क्सले जर्मनीकै अर्का दार्शनिक फ्रेडरिक एंगेल्ससँगको सहकार्यमा प्रतिपादन गरेको दर्शन तथा सिद्धान्तहरूबारे चर्चा सुरु भएको समय थियो । मार्क्स र एंगेल्सद्वारा प्रतिपादित दर्शन तथा सिद्धान्तलाई मार्क्सवाद भनिन्छ । नि.ए. फेदोसेएफ रूसका प्रथम मार्क्सवाद थिए ।

उनीबाटै प्रभावित भई लेनिनले पनि काजानमा मार्क्सवादको अध्ययन सुरु गरे । मार्क्सवादको अध्ययनबाट लेनिनले सर्वहारा श्रमिक वर्गलाई पूँजीपति वर्गको शोषणबाट मुक्ति दिलाउन पूँजीवादी राज्यसत्तालाई ध्वंस गरी समाजवादी राज्यसत्ता स्थापना गर्नुपर्ने कुरा सिके । (कार्ल मार्क्सका अनुसार निजी सम्पत्तिको नाममा केही नभएका, काम गर्ने औजारसमेत पनि आफ्नो नभएका

औद्योगिक मजदुरहरू नै सर्वहारा श्रमिक हुन् ।

जुनबेला लेनिन क्रान्तिकारी आन्दोलनमा उत्रिँदै थिए, पश्चिम युरोपको मजदुर आन्दोलनमा मार्क्सवादी बिचारधाराले ठाउँ लिइसकेको थियो । र, त्यो क्रमशः रूसतिर फैलिँदै थियो । गेओर्गो प्लेखानोभ रूसमा मार्क्सवादका पहिलो प्रमुख प्रचारका थिए । लेनिनले मार्क्सको प्रमुख कृति ‘पूँजी’को गहन अध्ययन गरे । युवा उमेरमा नै आफ्नो वाक्पटुताले अरूलाई आकर्षित गर्ने र विश्वास दिलाउने क्षमता लेनिनमा थियो ।

दूधले लेखेको किताब

पिटर्सवर्ग बसाइका क्रममा ठूलो स्फूर्ति र अभिलाषासहित लेनिन क्रान्तिकारी कार्यमा संलग्न भए । उनी क्रान्तिकारी मजदुरहरूका राजनीतिक पार्टी खोल्नतिर लागे । त्यही क्रममा सन् १८९५ मा लेनिनले पिटर्सवर्गका मार्क्सवादी अध्ययन मण्डलहरूलाई एउटै राजनीतिक संस्थाको रूपमा संगठित गरे । पछि गएर यस संस्थालाई मजदुरवर्गको मुक्तिसंघर्ष संघ नाम दिइयो ।

सन् १८९६ मा त्यस संघले पिटर्सवर्गका कपडा कारखानाहरूका मजदुरहरूको विख्यात हडतालको नेतृत्व गर्‍यो । उक्त हडतालमा ३० हजारभन्दा बढी मिल मजदुरहरूले भाग लिएका थिए । यस संघले सम्पूर्ण रूसमा क्रान्तिकारी आन्दोलनको विकासका लागि प्रेरणा र मजदुरवर्गको मार्क्सवादी पार्टीको गठन गर्ने वातावरण तयार गर्‍यो । आन्दोलनका कारण भयभीत भएको जारशाही सरकारले डिसेम्बर १८९५ मा लेनिनसहित संघका बहुसंख्यक कार्यकर्ताहरूलाई गिरफ्तार गर्‍यो ।

लेनिनले पिटर्सवर्गको जेलको एकान्त कोठामा चौध महिनाको कठोर जीवन बिताए । जेलमा रहँदै उनले मार्क्सवादी पार्टीको पहिलो कार्यक्रमको मस्यौदा तयार पारे र यस कार्यक्रमको व्याख्या गरे । रोचक तथ्य यो छ कि लेनिन आफ्ना क्रान्तिकारी लेखहरू, किताब र पत्रिकाहरूका हरफहरूको बिचमा दूधले लेख्थे । यसरी लेखिएका अक्षरहरू

देखिँदैनथे, तर कागज तताएपछि यी अक्षरहरू पढ्न सकिन्थ्यो । जेलमा रहँदै लेनिनले आफ्नो प्रख्यात कृति ‘रूसमा पूँजीवादको विकास’ लेख्न सुरु गरे ।

लेनिन जेलमा अनुशासनको कडा पालना, कडा परिश्रम र सुत्नुअगाडि नियमित रूपमा व्यायाम गर्थे । पिटर्सवर्गमा लेनिन मजदुरवर्गका नेता र संगठनकर्ताको रूपमा देखापरे । उनले क्रान्तिकारी आन्दोलनको सैद्धान्तिक व्याख्या गरे र रूसमा सर्वहारा पार्टी गठन गर्न जग तयार गरे ।

साइबेरियामा लेखे चर्चित पुस्तक

लेनिनको क्रान्तिकारी क्रियाकलापद्वारा त्रसित जारशाही सरकारले लेनिनलाई १३ फ्रेब्रुअरी १८९७ मा तीन वर्षको लागि पूर्वी साइबेरियामा गई बसोबास गर्नुपर्ने निर्वासनको सजाए दियो । साइबेरियाको निर्वासनका बेला उनले गोप्य रूपमा गाउँका गरिब किसानहरूका पक्षमा वकालत गर्न थाले । एकपल्ट उनले सुनखानीको एक मजदुरलाई खानीको मालिकविरुद्धको मुद्दा जित्न मद्दत गरे ।

लेनिनको साइबेरिया निर्वासनको एक वर्षपछि रूसको क्रान्तिकारी आन्दोलनकी नेतृ कुप्काया साइबेरियाको सुसेन्सकोये गाउँ आइपुगिन् । उनीसँग आन्दोलनकै क्रममा लेनिनको यसअघि नै पिटर्सवर्गमा भेटघाट र चिनापची भइसकेको थियो । आन्दोलनमा सँगसँगै हिँड्ने क्रममै लेनिन र कुप्कायाबीच प्रेमसम्बन्ध भइसकको थियो । उनीहरूले साइबेरियामै विवाह पनि गरे । निर्वासनमै लेनिनले सन् १८९९ मा आफ्नो पुस्तक ‘रूसमा पूँजीवादको विकास’ पूरा गरे । यस कृतिमा रूसको आर्थिक विकासबारे गहन वैज्ञानिक अनुसन्धान गरिएको थियो । यो पुस्तक छिट्टै प्रगतिशील बुद्धिजीवी, विद्यार्थी र मजदुर अध्ययन मण्डलहरूमा फैलियो । लेनिन निर्वासनमै रहेका बेला मार्च १८९८ मा मिन्स्क सहरमा भएको रसियाली सामाजिक जनवादी मजदुर पार्टीको पहिलो महाधिवेशनमा पार्टी स्थापना भएको घोषणा गरियो ।

सिरिया टुक्राउने साम्राज्यवादी अमेरिकी योजना

- जेफ म्याकलर

जनवरी १७ गते स्ट्यानफोर्ड विश्वविद्यालयमा मन्तव्यका क्रममा अमेरिकी विदेशमन्त्री रेक्स टिलरसनले अमेरिकी सेनाले अनिश्चित कालसम्म उत्तरपूर्वी सिरियामा नयाँ ३० हजार जनाको कुर्द, अमेरिकी र संयुक्त अरब राष्ट्रको संयुक्त सीमाबललाई हतियार, तालिम, वा वित्तीय सहयोग दिइरहनेछ वा त्यसलाई सघाउनेछ भनी घोषणा गरे । सिरिया विभाजनको प्रष्ट उद्देश्यले निर्माणाधीन यस सीमाबललाई सिरियास्थित तीनवटा नयाँ र स्थायी अमेरिकी सैन्य आधारशिविरमा तैनाथ ५ हजार अमेरिकी सेनाले आड दिनेछन् । थप हजारौं सेना सिरियाली भूमध्यसागरको किनारमा रहेका अमेरिकी जहाजी बेडा र अन्य युद्ध विमानमा तैनाथ छन् । त्यसैगरी थप हजारौं सेना कतारको अमेरिकी वायुसेनाको आधार शिविरमा क्रियाशील छन् ।

ट्रम्प वा ओबामा प्रशासनका मुख्य अधिकारीमध्ये विभाजनकारी मन्तव्य दिने टिलरसन पहिलो व्यक्ति हुन् । यी एक्जोन मोबिलका पूर्वप्रमुखले पक्कै पनि सन् २०११ देखिको अमेरिकी नीति खुलस्त पारेका छन् । सन् २०११ मा प्रजातान्त्रिक अधिकार र खडेरीपिडीत किसानलाई सहयोगका निम्ति व्यापक रूपमा जुमुराएका शान्तिपूर्ण आन्दोलनकारीहरूमाथि सिरियाली सरकारको आक्रमणले अन्जानमै अमेरिकालाई सात वर्ष लामो सत्ता-परिवर्तनको साम्राज्यवादी युद्ध मञ्चन गर्ने बहाना मिल्यो । यही युद्धले गर्दा ५ लाखभन्दा बढी सिरियाली नागरिकको ज्यान गयो भने करिब आधा जनताको उठिबास भयो ।

सन् २०११ मा नाटोको सहयोगी एवं टर्कीका राष्ट्रपति रेजेप तेयिप एर्दोअनको सरकारले अमेरिकालाई आफ्ना सैन्य आधार शिविरहरू खुला गरेर ७० हजार आइ.एस.आइ.एस (ISIS) का लडाकु र विभिन्न ७० देशका त्यसका सहयोगी कट्टर आतंकवादीहरूलाई सिरिया पस्न सघायो । अस्साद सरकारलाई उल्टाएर इस्लामी धार्मिक-राज्य (caliphate) गठन गर्नु ती आतंकवादीहरूको उद्देश्य थियो । द न्युयोर्क टाइम्सले २०१८ जनवरीको आधाआधीमा उल्लेख गर्‍यो, 'सन् २०११ मा एर्दोअन महोदयले सिरियाली विद्रोही

समूहहरूलाई वित्तीय सहयोग गर्नुभयो र पछि इस्लामिक स्टेट र अन्य जिहादी सैन्यसमूहका विदेशी सिपाहीलाई टर्कीको बाटो हुँदै सिरिया दाखिल हुन छुट दिनु भयो ।'

लिबियाली राष्ट्रपति कर्नेल मुअमर गद्दाफीजस्तै अमेरिकी प्रभुत्व र दोहनका लागि मध्यपूर्व क्षेत्रको सम्पन्न तेल भण्डार इतिहासमै सबैभन्दा खुला छाडेर केही महिनाअघि नै अस्साद ज्यान जोगाउन भानेछन् भन्ने धेरैको अनुमान थियो ।

आइ.एस.आइ.एस. आज सिरियाली सरकारी सेनासँग नराम्ररी हारेको छ । यसका लागि सिरियाले ५० हजार सेना गुमाएको छ । यो संख्या रुसी, इरानी र हेज्बुल्लाजस्ता निम्त्याइएका मित्र सेना मिलाएर बनेको उसको लडाकु शक्तिको एक चौथाइ हो । अमेरिकी बहानाले लगभग हावा खाएको छ । अहंकारी साम्राज्यवादी टिलरसनको चुरीफुरीको उल्टो आइ.एस.आइ.एस. सेनाको नजिकिंदो हारको खास कारण नबोलाइएका अमेरिकी आक्रमणकारी र उनीहरूले 'छानीछानी' गरेको आक्रमण नभई सिरियाली सरकार र निम्त्याइएका मित्र सेनाको प्रतिरोध हो । वास्तवमा, आइ.एस.आइ.एस.का लडाकुहरू राजधानी दमास्कस कब्जा गर्ने दाउले दक्षिणतर्फ बढिरहँदा अमेरिका र उसका सहयोगी शक्तिले तिनीहरूलाई देखिनेगरी नै निर्बाध अधि बढ्न दिएका थिए ।

त्यस्तै, न्युयोर्क टाइम्सले २०१५ नोभेम्बर १६ गते लेख्यो सन् २०१५ नोभेम्बरसम्म, 'सं.रा.अमेरिकाले सर्वसाधारण घाइते हुनसक्ने चासोले गर्दा आइ.एस.आइ.एस.को तेल ढुवानी गर्ने १००० ट्याङ्कर ट्रकहरू सामेल रहेको मानिएको मालवाहकहरूको लस्करमाथि आक्रमण गर्न इन्कार गर्‍यो । फलस्वरूप, इस्लामिक स्टेटको तेल निर्यात गर्ने वितरण प्रणाली एकदम अक्षुण्ण रह्यो ।' अक्षुण्ण किनपनि भने केही वर्षपहिलेसम्म आइ.एस.आइ.एस. आफैले तेलखानीहरूबाट तेल निकालिरहेको थियो जसलाई अमेरिकाले आज आफूनिम्नित सिरियाअन्तर्गत टुक्राउन खोजिरहेको छ । टिलरसनले निर्धक्क भने, इरान वा राष्ट्रपति बसर अल अस्सादलाई अमेरिकी

बमबारीबाट 'हालै मुक्त गरिएका' भूभाग लिन दिइनेछैन ।

टिलरसनको स्टेनफोर्डमा दिइएको मन्तव्यबारे द न्युयोर्क टाइम्सले जनवरी १७ गते लेख्यो, 'माननीय टिलरसनले भन्नुभयो, सिरियामा कायम रहेर, उहाँको विचारमा अतिवादीहरूको खतरा मत्थर हुनुभन्दा अगाडि नै इराकबाट सेना फिर्ता गर्ने र कर्नेल मुअमर गद्दाफीलाई हटाउन नेतृत्व गरेको नाटो हवाई हमलापछि लिबियामा स्थायित्व ल्याउन विफल भएका पूर्व राष्ट्रपति बाराक ओबामाले गरेका गल्तीहरू ट्रम्प प्रशासनले नदोहोर्‍याउने सुनिश्चित गर्न टेवा पुग्नेछ ।'

तथ्य त के हो भने अमेरिकाले नै 'अतिवादी' खतरा जन्माएको हो अर्थात् इराकी सरकार उल्टाउने उद्देश्य लिएको आइ.एस.आइ.एस. । त्यसैगरी लिबिया नै ढुबाउने गरी गरिएको बमबारीले देशका पूर्वाधार ध्वस्त पारी अमेरिकासमर्थित कतारी भाडाका सिपाहीहरूले लगत्तै देशको राजधानी त्रिपोलीमाथि विदेशमन्त्री जोन केरीले नयाँ लिबियाली सरकार गठन गर्ने प्रक्रिया अधि बढाए । तर लगत्तै त्यो सरकार अराजकता र भ्रष्टाचारमा फस्यो । र आज लिबिया काला जातिको दासत्वलाई गर्ने १००० ट्याङ्कर ट्रकहरू सामेल रहेको मानिएको मालवाहकहरूको लस्करमाथि आक्रमण गर्न इन्कार गर्‍यो । फलस्वरूप, इस्लामिक स्टेटको तेल निर्यात गर्ने वितरण प्रणाली एकदम अक्षुण्ण रह्यो ।' अक्षुण्ण किनपनि भने केही वर्षपहिलेसम्म आइ.एस.आइ.एस. आफैले तेलखानीहरूबाट तेल निकालिरहेको थियो जसलाई अमेरिकाले आज आफूनिम्नित सिरियाअन्तर्गत टुक्राउन खोजिरहेको छ । टिलरसनले निर्धक्क भने, इरान वा राष्ट्रपति बसर अल अस्सादलाई अमेरिकी

टिलरसनको घोषणाले टर्कीको चित्त दुख्यो । लगत्तै टर्कीसँग जोडिएको ५०० माइल लामो सिरियाली पूर्वपश्चिम सीमाक्षेत्रमा ठाउँ बनाउनबाट रोक्ने उद्देश्यले टर्कीको हवाई सेनाको अमेरिकीसमर्थित कुर्द सेनासँग उत्तरपश्चिम सिरियामा टकराव भयो । टिलरसनको विभाजनकारी घोषणापछिका केही दिनसम्म यी दुई नाटो देशहरू प्रत्यक्ष सैन्य मुठभेडको अडानमा देखिए । खासगरी उत्तरपूर्वी शहर

मानबीजमा जहाँ अमेरिकी टुकडीले कुर्द लडाकुहरूलाई तालिम र हतियार दिइरहेको थियो ।

यही मेसोमा टर्कीले गरिरहेको आक्रमणको मुख्य तारो सिरियाली उत्तरपश्चिम सीमाको शहर एफ्रिनलाई बनाएको छ । यो शहर सिरियाली प्रजातान्त्रिक सेना (SDF) को नियन्त्रणमा छ । SDF बारे न्युयोर्क टाइम्सका ब्युरोप्रमुख एनी बर्नार्डले जनवरी २४ मा लेखिन्, 'सिरियामा अमेरिकी सेनाको आधिकारिक मित्र एउटा मिलिशिया हो जसलाई सिरियाली प्रजातान्त्रिक सेना भनिन्छ । यसमा अरबी र एसिरियाली लडाकुहरू सम्मिलित छन् । तर यसमा जनसुरक्षा एकाइहरू (YPG) को वर्चस्व छ । अमेरिकीहरू यो विवरणलाई बेवास्ता गर्छन् ।'

YPG को कुर्द श्रमिक पार्टी (PKK) का बन्दी नेता अबदुल्ला ओसालानसँग नजिकको सम्बन्ध छ । स्वतन्त्र कुर्द राज्यको लागि लामो समयसम्म संघर्ष गरेका ओसालानलाई टर्कीले राक्षसको अवतारको रूपमा हेर्छ । अमेरिका र टर्कीले लामो समयदेखि PKK लाई आतंकवादी संगठन बताउँदै आएका छन् ।

टाइम्सले थप्‍यो, 'अमेरिकाले संयम अपनाउन अनुरोध गर्दै त्यहाँको YPG सँग नमिल्न जोड दिँदै हालैको एफ्रिनविरुद्ध टर्कीको आक्रमणलाई असरदार हरियो भण्डा देखायो ।'

यस समीकरणलाई भन् जटिल बनाउने तथ्य के हो भने विगतमा र अबै पनि अमेरिकीसमर्थित स्वतन्त्र सिरियाली सेना (Free Syrian Army) को बँचेखुचेको हिस्सा अहिले टर्कीको सेनासँग मिलेर अमेरिकाले नै संगठन गरेको र कुर्दहरूले नेतृत्व गरेको शक्तिविरुद्ध लडिरहेको छ । अस्सादविरोधी कथित नरम विद्रोहीहरूको खुकुलो गठबन्धन मानिएको यो सेनाको अधिकांश

हिस्सा धेरै अघि आइ.एस.आइ.एस. वा अलकायदामा मिसिएको थियो ।

सिरियाली स्थानीय कुर्द सरकारका पूर्वअधिकारी नवाफ खलिलले टिलरसनको मन्तव्यबारे भने, 'सिरियाली स्थितिबारे अमेरिकाको स्पष्ट धारणा' अन्ततः सिरियाली मामिलामा हवाई हाउस (राष्ट्रपति कार्यालय) र पेन्टागन (रक्षा मन्त्रालय) ले एउटै धारणा बनाएको देखिन्छ ।' भन्नु नपर्ला, भावी कुर्द राज्यको विचार साम्राज्यवादी सेनाको संरक्षणमा कहिल्यै साकार हुनेछैन । लामो समयदेखि दबाइएका र भौगोलिक रूपमा छरिएका कुर्द जनताको आत्मनिर्णयको अधिकारबारे अमेरिकी साम्राज्यवादी सेनाको पूर्ण बहिर्गमनपछि मात्र विचार हुन सक्छ ।

अमेरिकी साम्राज्यवादको उद्देश्यबारे अझैपनि कुर्दहरूमा रहेको भ्रमबारे २०१८ जनवरी २२ गतेको टर्की र इराकका लागि अमेरिकी पूर्वराजदूत जेम्स एफ. जेफ्रीको वक्तव्यले अमेरिकी अडानलाई प्रष्ट पार्‍यो । 'हामीले टर्कीका अधिकारीलाई भन्यौं कुर्दहरू आइ.एस.आइ.एस.लाई पराजित गर्ने अस्थायी, सामरिक र लेनदेनका साधन मात्र थिए । अब हामी उनीहरूसँग इरानी सामेल होउन भन्ने चाहन्छौं । यी सबैको उद्देश्य हामी सिरियामा राजनीतिक समाधानमा जोड दिने पक्षमा जुटिरहनेछौं भनेर रुसीहरूलाई सिरियालीहरूबाट अलग्गार्नु हो ।'

सिरियाली सरकारका सहयोगीहरू रुस, इरान र लेबनानी हेज्बुल्लाको मद्दतले अमेरिकीसमर्थित आइ.एस.आइ.एस. लगायतका शक्तिहरू आफूले पहिले कब्जामा लिएको अनुमान गरिएको सिरियाको दुई तिहाई भूभागमाथिको आधिपत्य प्रायः गुमाएको छन् आज । लगभग अनिवार्य ठानिएको र अमेरिकाले अनुमान गरेको अस्साद सरकारको पतन नजिकिएको छैन । साँचो अर्थमा घटनाहरूको यस्तो मोडले अमेरिकी साम्राज्यवाद, त्यसका नाटो सहयोगी र सम्बद्ध 'गठबन्धन'को पराजय देखाउँछ ।

आज ट्रम्प/टिलरसनले सिरियामा दीर्घकालसम्म सैन्य उपस्थिति कायम गर्ने धम्की सिरियाको भविष्यसम्बन्धी विद्यमान सिरियाली शक्तिसम्बन्धले मन्जुरी

दिने हदसम्म सकेसम्म बढी सुविधा हात पान्तिर लक्षित छ । खुल्लमखुल्ला सिरिया कब्जा गर्ने मनसुबा आज अमेरिकी साम्राज्यवादको प्राथमिकतामा छैन । यसको सट्टा एकातिर राष्ट्रसंघको आडमा जेनेभामा भैरहेका 'सम्झौताहरू' र रुसी मध्यस्थतामा सोचीको आरामगृह नगरीमा सम्झौताहरू हुनेछन् ।

यहाँनिर आंशिक रूपमै भएपनि सिरियाका रणभूमिमा पाउन नसकेको उपलब्धि हात पार्ने आश अमेरिकाको छ । यसमा संभवतः भावी सिरियाली निर्वाचन प्रक्रियासम्बन्धी सम्झौता पनि सामेल छ । जसमा राष्ट्रपति अस्साद अन्ततः भुक्न राजी हुनेछन् र साथमा उत्तरी सिरियाली भेगमा अधिक कुर्दश स्वशासन कायम गरी अन्ततः सिरियाली सरकारको पकड नाम मात्रको बनाउने सम्झौता पनि जोडिनेहोला । निःसन्देह सिरियाली तेलखानीहरू र भावी पाइपलाइनको मार्गमाथिको नियन्त्रण र साथमा भविष्यमा वैधता पाउने सिरियाली सरकारमा अमेरिकीसमर्थक शक्तिहरूको समावेशिता साम्राज्यवादी एजेण्डाको प्राथमिकतामा पर्नेछ । 'वामपन्थीहरू'को उल्लेख्य संख्याले भूलवश गुमेको ठानेको सिरियाको आत्मनिर्णयको ऐतिहासिक अधिकार आंशिक रूपमै भएपनि आज पुनःस्थापित गरिएको छ । अमेरिकी साम्राज्यवाद र उसका सहयोगीहरूको भिन्नभिन्न तरिकाले अभिव्यक्त भएको खुल्लमखुल्ला सिरिया कब्जा गर्ने मनसुबा विफल पारिएको छ । तर एउटा अमेरिकी आडमा चलाइने आक्रमण निःसन्देह भविष्यको जनमत हत्याउन प्रयोग हुनेछ ।

सडकलाई उपयोग गरी 'अमेरिका सिरियाबाट निस्की जा !' को माग चर्काउनु नै आज अमेरिका र विश्वभर चलिरहेको युद्धविरोधी आन्दोलनको मुख्य जिम्मेवारी हो । अमेरिकी साम्राज्यवादी वा उपनिवेशवादीहरूको अनुपस्थितिमा नै सिरियाली जनता आफ्ना पूँजीवादी शासकहरूको सामना गर्ने अवस्थामा उभिनेछन् ।

(जेफ म्याकलर सोसलिष्ट एक्सनसम्बद्ध लेखक हुन् । स्रोत - काउन्टर पन्च)

अनुवादः सुरेश

भाषा, साहित्य व संस्कृतिया सः

नेवाः एफ.एम १०६.६

निहचिचिचि (२४ सै घण्टा) न्यनादिसँ/न्यांकादिसँ

नेवाः जुयागुया जौरव यानादिसँ

नेवाः एफ.एम. १०६.६

न्यामासिमा, चःधवाखा, किपू-२
फोन ल्याः ४३३४२२२

अनक मिडिया प्रा.लि.

न्यामासिमा, चःधवाखा, किपू-२
इमेलः ankmedia.newafm@gmail.com

जनताको पीरमर्का सुन्न र रचनात्मक सुझावहरू

ग्रहण गर्न नेपाल सरकार सधैं तत्पर र जागरूक छ ।

समस्या निराकरण गर्न सुझावको अपेक्षा पनि गर्दछ ।

नेपाल सरकार

सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय

सूचना विभाग

अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवसबारे

लेनिन

(८ मार्च, अर्थात् अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक महिला दिवस । सन् १९१० मार्च ८ बाट औपचारिक रुपमा सुरु भएको यो दिवस पहिलो पटक सन् १९०९ फेब्रुअरी २८ मा अमेरिकाको न्युयोर्कमा मनाइएको थियो । ‘अमेरिकाको समाजवादी पार्टी’ ले आयोजना गरेको सुरुको त्यो दिवस ‘राष्ट्रिय महिला दिवस’ को नाममा आयोजित भयो । उनीहरूले त्यो दिवस १८५७ मार्च ८ मा न्युयोर्कका महिला गार्मेट मजदुरहरूले गरेको स्मृतिमा मनाएको बताइन्छ ।

सन् १९१० अगस्टमा डेनमार्कको कोपेनहेगनमा ‘समाजवादी दोस्रो अन्तर्राष्ट्र’को साधारणसभालाई अगाडि बहाउन अन्तर्राष्ट्रिय महिला सम्मेलनको आयोजना गरियो। सोही सम्मेलनले नै प्रत्येक वर्ष ८ मार्चमा अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवस मनाउने घोषणा गर्यो । र, त्यसपछिका हरेक ८ मार्चमा महिला, त्यसमाथि पनि मुख्यतः श्रमिक महिलाहरूको हक, अधिकार प्राप्ति र महिलामाथिको सम्पूर्ण विभेदलाई अन्त्य गरी समानताको समाज स्थापनाका लागि महिलाहरूले सुरु गरेको आन्दोलनको प्रतिक स्वरुप यो दिवसलाई विश्वभर मनाउने गरिँदै आएको छ ।

वास्तवमा १९१० को कोपेनहेगन अन्तर्राष्ट्रिय महिला सम्मेलनमा जर्मन समाजवादी नेतृ लुइस जियत्जले हरेक वर्ष अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवस मनाउने

प्रस्ताव प्रस्तुत गरेकि थिइन् । उनले त्यो प्रस्ताव अमेरिकी समाजवादीहरूबाट प्रेरित भई प्रस्तुत गरेकी थिइन् । उनको प्रस्तावलाई अर्की जर्मन सहयात्री एवं कम्युनिस्ट नेतृ क्लारा जेट्किनले पनि पुनः प्रस्तावित गरिन् । उनीहरूको प्रस्तावलाई अर्की नेतृ केट डंकरले समर्थन गरिन् । विश्वभरिका १७ देशबाट आएका १ सय प्रतिनिधिहरूले भाग लिएको सो अन्तर्राष्ट्रिय महिला सम्मेलनले नै हरेक वर्ष ‘अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवस’ मनाउने निर्णय गरेका थियो ।

तर, राज्य स्तरमा भने ‘अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवस’ मनाउने प्रचलन सोभियत समाजवादी क्रान्तिपछि रुसले थालनी गरेको हो । महिला मुक्तिलाई समाजवादसँग जोडिएर हेर्ने काम सोभियत क्रान्तिमा गरियो । र, क्रान्तिपछि लेनिनले युगौंदेखिको महिला उत्पीडन र विभेदलाई कानुनी रुपमा समुल अन्त्य गरिएको घोषणा गरे । सोभियत रुसको त्यो कदमले विश्वभरका समाजवादी एवं श्रमिक महिलाहरूलाई महिला मुक्ति आन्दोलन चलाउन प्रेरणा प्रदान गर्यो । र, विश्वभरिका मुलुकहरूमा हरेक वर्षको मार्च ८ मा श्रमिक महिला दिवस मनाउने प्रचलन चलन थाल्यो । खासगरी कम्युनिस्ट र समाजवादीहरूले चलाएको यो दिवसको परम्परा भए पनि यसले अपार लोकप्रियता हासिल गरेपछि सन् १९७५ मा

यसलाई संयुक्त राष्ट्र संघले पनि नंगाली सुखै भएन । र, अहिले संसारभर हरेक ८ मार्चमा ‘अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवस’ को नाममा सभा, समारोहहरू गर्ने परम्परा चलेको छ ।

यसै सन्दर्भमा ‘अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवस’ लाई लेनिनले लेखेको रचना हामी यहाँ प्रस्तुत गर्दछौं । यो रचना लेनिनले १९२० मार्च ४ मा ‘प्राभ्दा’ अखबारमा छपाएका हुन् । - सम्पादक)

पूँजीवादमा औपचारिक आर्थिक समानता हुन्छ र नतिजामा त्यहाँ असमानता नै हुन्छ । यो पूँजीवादको एक मुख्य विशिष्ट विशेषता हो, जसलाई बुर्जुवा समर्थक उदारवादीहरूले बेइमानीपूर्वक भूठा कुराहरू प्रस्तुत गरेका छन् । यो कुरा निम्नबुर्जुवा लोकतन्त्रवादीहरूले बुझ्न सकेका

सकैंन । एउटा पनि बुर्जुवा राज्यले, अझ सबभन्दा प्रगतिशील, गणतन्त्रात्मक लोकतान्त्रिक राज्य समेतले पनि महिलालाई अधिकारमा पूर्ण समानताको कुरा ल्याएको छैन ।

तर, रुसी सोभियत गणतन्त्रले कुनै अपवाद नै बाँकी नराखी महिलाहरूको कानुनी हैसियतमा हुने गरेका असमानताका सबै प्रावधानहरूलाई पूर्ण रुपमा मेटिदिएको छ । र, कानुनी रुपमा उनीहरूलाई पूर्ण समानताको प्रत्याभूति प्रदान गरेको छ ।

यो भनिन्छ कि संस्कृतिको स्तरलाई सबभन्दा राम्रो वर्णन महिलाको कानुनी हैसियतद्वारा गरिन्छ । यो भनाइमा गहिरो सत्यता लुकेको छ । यो दृष्टिबाट हेर्दा केवल सर्वहारा अधिनायकत्व, केवल समाजवादी राज्यले नै उच्च स्तरको संस्कृतिको उपलब्धि हासिल गरेको र गर्न सक्थ्यो । त्यसैले पहिलो सोभियत गणतन्त्रको जग हाल्ने (र मजबुत आधारको रुपमा यो असमानतालाई खुला रुपमा चिन्ने कुरालाई संलग्न गर्नुपर्छ । (सोभियत संविधान)

तर, पूँजीवादले औपचारिक समानता (कानूनका अगाडि समानता, हुने खाने र भोकाहरूबीच, सम्पत्तिवाला र सम्पत्तिहीनबीच ‘समानता’) लाई समेत निरन्तरता दिन सक्दैन । र, यस मामिलामा सबभन्दा घतलागदो कुरा के छ भने पुरुषको तुलनामा महिलाको स्थानलाई तल रहने परम्परालाई पूँजीवादले तोड्न

नै लोकतन्त्रलाई सुनिश्चित गर्दछ । यसलाई श्रमिक वर्ग र गरिब किसानहरूले प्राप्त गरेको स्थानले प्रष्ट रुपमा प्रदर्शित गरिदिएको छ । यसलाई महिलाहरूले प्राप्त गरेको स्थानले प्रष्ट रुपमा प्रदर्शित गरिदिएको छ ।

तर, सोभियत प्रणालीले आर्थिक र सामाजिक समानताका लागि वर्गहरू समाप्त गर्न अन्तिम निर्णायक लडाईंको प्रतिनिधित्व गर्दछ । हाम्रो लागि लोकतन्त्र, अझ पूँजीवादमा उत्पीडित भएकाहरूका लागि लोकतन्त्र, उत्पीडित लिङ्गका लागि समेतको लोकतन्त्र अपर्याप्त छ ।

श्रमिक महिला आन्दोलनको उद्देश्य महिलाहरूको आर्थिक र सामाजिक, र केवल औपचारिक समानताका लागि लडाईं लड्नु होइन । मुख्य कार्य भनेको महिलाहरूलाई सामाजिक उत्पादक श्रममा खिँच्नु हो, उनीहरूलाई ‘घरेलु दासता’बाट मुक्त गर्नु हो, उनीहरूलाई भान्सा कोठा एवं शिशु स्याहारको निरन्तर तथा निवारक वातावरणको पटयारिलो र अपमानजनक स्थितिबाट मुक्त गर्नु हो ।

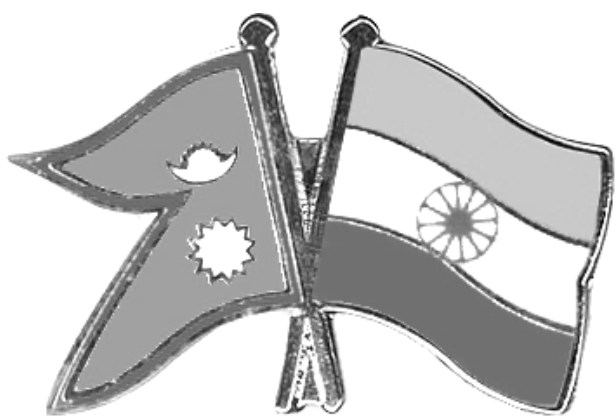
यो दीर्घकालीन संघर्ष हो, यसका लागि सामाजिक विधि र परम्परा दुबैको दरो पुनर्निर्माणको जरुरी हुन्छ । तर, यो साम्यवादको पूर्ण विजय सँगसँगै समाप्त हुनेछ ।

स्रोत: मार्क्सिस्ट डटअर्ग
अनुवाद: तुल्सीदास महर्जन

-ईमूल्याइन

नेपाल भारतपरस्त देश कसरी होइन भन्ने ?

नेपाल भारतपरस्त देश भइरहेकोमा शंका छैन । नेपाल भारतनिर्भर देश बनिरहेको छ । नेपाल भारतपरस्त र भारतनिर्भर हुनुमा भारतीय शासक र नेपाली शासकहरू नै दोषी छन् । भारतसँग विभिन्न कालखण्डमा भएको असमान सन्धि, सम्झौता, भारतको दबाब, नाकाबन्दी, सीमा अतिक्रमण तथा भारतीय एकाधिकार पूँजीको लगानीले नेपाल भारतको अधिनष्जस्तो देश बनिरहेकोमा शंका छैन । एमाले र माओवादी केन्द्रको गठबन्धनको सरकार बन्दैमा नेपाल भारतपरस्त नहुने होइन । माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले नेपाल भारतपरस्त र चीनपरस्त युगबाट समाप्त भएको फुके । अध्यक्ष दाहालको त्यो तर्क खोटपूर्ण छ । नेपाल भारतपरस्त देश भइरहेकोमा शंका छैन । नेपाल भारतनिर्भर देश बनिरहेको छ । नेपाल भारतपरस्त र भारतनिर्भर हुनुमा भारतीय शासक र नेपाली शासकहरू नै दोषी छन् । भारतसँग विभिन्न कालखण्डमा भएको असमान सन्धि, सम्झौता, भारतको दबाब, नाकाबन्दी, सीमा अतिक्रमण तथा भारतीय एकाधिकार पूँजीको लगानीले नेपाल भारतको अधिनष्जस्तो देश बनिरहेकोमा शंका छैन । एमाले र माओवादी केन्द्रको गठबन्धनको सरकार बन्दैमा नेपाल भारतपरस्त नहुने होइन । माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले नेपाल

भारतपरस्त र चीनपरस्त युगबाट समाप्त भएको फुके । अध्यक्ष दाहालको त्यो तर्क खोटपूर्ण छ । नेपाल चीनपरस्त कहिल्यै भएको छैन । बरु भारतपरस्त भइरहेको छ । अध्यक्ष दाहालले केको आधारमा नेपालमा भारतपरस्त युग समाप्त भएको फुकेका हुन् ? राजनीतिक वृत्तमा चर्चाको विषय बनेको छ । नेता दाहालले कही फुकेर या आफ्नो दलका नेताहरू सरकारमा छिरेको भ्रमा नेपाल भारतपरस्त नहुने हो ? नेपाल र भारतबीचको असमान सन्धि कायम छ । दुई देशको प्रबुद्ध टोलीले उक्त असमान सन्धिको पुनरावलोकन गर्नेबाहेक अरु कुनै निर्णय गर्न सकेको छैन । पुनरावलोकन गरेर के निर्णय या सहमति जनाउने हो कुनै जानकारी बाहिर आएको छैन । अनि नेपालमा भारतपरस्त युग कसरी समाप्त हुन्छ ?

नेपाल भारतपरस्तबाट मुक्त हुन भारतले नेपाललाई मित्रवत् व्यवहार गर्नुपर्छ । नेपालको

आन्तरिक मामिलामा प्रत्यक्ष या अप्रत्यक्ष रुपमा भारतले कुनै प्रकारको हस्तक्षेप गर्नु हुँदैन, दबाब दिनुहुँदैन । भारतले भनेभै बसेन भनेर नाकाबन्दी गर्नुहुँदैन । विगतमा भएका सबै असमान सन्धि र सम्झौता पुनरावलोकन होइन खारेज गर्नुपर्छ । अन्तर्राष्ट्रिय मूल्य र मान्यताविपरीत बनाइएका सबै बाँध तथा तटबन्ध हटाइनुपर्छ । भारतीय एकाधिकार पूँजीबाट नेपाल मुक्त हुनुपर्छ । नेपाल स्वाधीन र सार्वभौम देश बनेको व्यवहारले देखाउनुपर्छ । यी सबै पक्षलाई बिर्सेर अध्यक्ष दाहालले नेपाल भारतपरस्त बनेको युग समाप्त भएको दाबी गरे । अध्यक्ष दाहालको उक्त अभिव्यक्तिले यसअघि नेपाल भारतपरस्त रहेको स्वीकारेको ठहर्छ । गरिरहेको कुनै पनि हस्तक्षेप र दबाब नछोडी दाहालको उक्त अभिव्यक्तिले नेपाल भारतपरस्त युगबाट अन्त्य भएको कसरी पत्याउने ?

उज्ज्वल शिशु निकेतन पुरस्कार वितरण सम्पन्न

पाँगा । उज्ज्वल शिशु निकेतन एकेडेमीमा शैक्षिक सत्र २०७३ मा कक्षागत उत्कृष्ट विद्यार्थी र खेलकुदमा सफल विद्यार्थीलाई एक समारोहबीच पुरस्कार वितरण बिहीबार सम्पन्न भयो ।

कार्यक्रमको उद्घाटन प्राज्ञ रामकृष्ण दुवालले पानसमा दीप प्रज्वलन गरी गर्नुभएको थियो । त्यसक्रममा वहाँले विद्यार्थीहरूलाई शैक्षिक क्षेत्रमा गुणस्तरीय र व्यावहारिक शिक्षा दिइरहनु भएकोमा प्रशंसा गर्नु भयो । साथै विद्यार्थीहरूको शारीरिक तन्दुरुष्ट राख्न अतिरिक्त क्रियाकलाप अन्तर्गत विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता गर्नुभएकोमा पनि सराहना व्यक्त गर्नुभयो । वहाँले देशको लागि योग्य नागरिक बनी देशको सेवा गर्न विद्यार्थीहरूलाई आग्रह गर्नुभयो ।

प्राकृतिक विज्ञान संग्रहालयका प्रमुख प्रा.डा. धर्मराज ङंगोलले पनि शैक्षिकमा प्रगति गर्न विभिन्न क्षेत्रको अवलोकन गर्न आग्रह गर्दै राष्ट्रिय प्राकृतिक विज्ञान संग्रहालयमा तहगत अवलोकन गर्न आग्रह गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा सभापति एवं विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष प्रा.डा. शिवशरण महर्जनले स्वागत मन्तव्य राख्दै विद्यालयको गतिविधिबारे प्रष्ट पार्नुभएको थियो ।

विद्यालयका प्रिन्सिपल

दिलमान महर्जनले धन्यवाद व्यक्त गर्दै विद्यालयबाट उत्पादित विद्यार्थीले समाज र देशको सेवा गरिरहेकोमा गर्व गर्नुभयो ।

वहाँले विद्यार्थीहरूले थप मेहेनत गरी शिक्षामा विशेषज्ञ हासिल गर्न आग्रह गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा शैक्षिक सत्र २०७३ मा कक्षागत उत्कृष्ट

विद्यार्थीहरूलाई प्रमुख अतिथि प्राज्ञ दुवालले, बालबालिका र प्रि-जुनियर विद्यार्थीको मनोरञ्जनात्मक खेलमा विजयी विद्यार्थीलाई प्रा.डा. शिव शरण महर्जनले ट्रफी, मेडल प्रदान गर्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा विद्यालयका विद्यार्थीहरूले गीत, नृत्य प्रस्तुत गरेका थिए ।

मृगौला परीक्षण सम्पन्न

कीर्तिपुर । नयाँबजार क्लव, नयाँ छहारी नेपाल र स्टार हस्पिटलको संयुक्त आयोजनामा बिहीबार नयाँबजार क्लव भवन परिसरमा मृगौला शिविर सम्पन्न भयो ।

अन्तर्राष्ट्रिय मृगौला दिवसको अवसरमा भएको सो शिविरमा ५० जना भन्दा बढीले परीक्षण गरी औषधीसमेत वितरण गरिएको थियो ।

कार्यक्रममा काठमाडौँ क्षेत्र नं. १० का सांसद एवं पूर्वमन्त्री राजनकुमार केसीको प्रमुख आतिथ्यमा भएको थियो । वहाँले मृगौला शरीरको महत्वपूर्ण अंग भएकोले समयमै परीक्षण गरी उपचार गर्नु पर्दछ भन्नुभयो । विशेष अतिथि पूर्व

मेडिकल डाइरेक्टर वरिष्ठ मृगौला रोग विशेषज्ञ डा. अनिल पोखरेल मृगौला रोगबारे जानकारी दिनुभएको थियो ।

क्लवका अध्यक्ष प्रकाश

महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा नारायण महर्जन, कीनपा वडा नं. १० का अध्यक्ष अमन महर्जनले पनि बोल्नुभएको थियो ।

शहीद कलेजका विद्यार्थीले गरे सगरमाथा एफएम भ्रमण

– ईश्वर चौधरी

शहीद स्मारक कलेज कीर्तिपुरमा कक्षा ११ र १२ मा आमसञ्चार तथा पत्रकारिता विषय अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले फागुन २३ गते बुधबार भनीमण्डल ललितपुरमा रहेको दक्षिण एसियाकै पहिलो सामुदायिक रेडियो सगरमाथा एफएम १०२ दशमलव चार मेगाहर्जको अवलोकन भ्रमण गरेका छन् ।

स्टुडियोमा पुगिसकेपछि सर्वप्रथम सगरमाथा एफएमका स्टेशन म्यानेजर सहजमान श्रेष्ठले स्थापना कालमा एफएम रेडियोले गरेको संघर्ष र उपलब्धिका बारेमा बताउनु भएको थियो । आफ्नो एफएमले प्रमुख रूपले वातावरणको दिगो विकासका मुद्दालाई उठाउने गरेको र सर्वसाधारण जनताका आवाजलाई बढी प्राथमिकता दिने श्रेष्ठले बताउनुभयो । हलो जोत्ने हली र माछा मार्ने माछीलाई पनि प्राविधिकको संज्ञा दिएर महत्वपूर्ण स्थान दिइरहेको श्रेष्ठले प्रष्ट पार्नु भयो ।

महिला बिनाको....

द्विशतवर्षीकीको अवसरमा वर्षभरि मार्क्सको जीवनी र साहित्यबारे विविध गतिविधि गरी मनाउन लागेको उल्लेख गर्दै उहाँले महिलाहरूमाथि पनि त्यस्तै गतिविधि गर्न निर्देशन दिनुभयो । चुनावमा जनतालाई पैसा दिई भोट किन्ने एमाले, माओवादी, काँग्रेस, राप्रपालगायत पूँजीवादी दलका कारण महिला हिंसा भन्ने बढिरहेको बताउँदै अध्यक्ष रोहितले यसको सम्पूर्ण दोष आजसम्मका सरकारले लिनुपर्ने उल्लेख गर्नुभयो । अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक महिलाको मात्र नभई सम्पूर्ण जनताको दिवस रहेको उहाँको धारणा थियो ।

कार्यक्रममा नेमकिपाका वैकल्पिक केन्द्रीय सदस्य एवं प्रदेश ३ का प्रदेशसभा सांसद सृजना सैजुले पूँजीवादले महिलालाई नाफाको वस्तु बनाउने भएकैले नेपालका श्रमिक महिला राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक रूपमा पिल्सिएको धारणा राख्नुभयो । उहाँले भन्नुभयो, 'महिला बेचबिखन गर्नेहरूले पूँजीवादी पार्टीको तर्फबाट चुनावमा जित्ने

एफएमकै कार्यक्रम संयोजक नवराज बुढाथोकीले सगरमाथा एफएफले विहान ५ बजेदेखि राती ११ बजेसम्म प्रसारण गर्ने विविध विषयवस्तुको बारेमा विद्यार्थीहरूलाई जानकारी गराउनु भयो । समाचार वाचिका रेखा श्रेष्ठले एफएममा समाचार प्रसारण गर्ने तरिका र पद्धतीको बारेमा जानकारी गराउनु भयो ।

विद्यार्थीले सगरमाथा एफएमको रेकर्डिङ स्टुडियो, लाइभ स्टुडियो र समाचार कक्षको सुक्ष्म रूपले अवलोकन गरेका थिए । रेडियोको प्रसारण प्रविधिको बारेमा

समेत विद्यार्थीहरूले जानकारी लिएका थिए । एफएम रेडियोका बारेमा आफ्नो मनमा रहेका धेरै जिज्ञासाहरू स्टुडियो भ्रमणपछि मेटिएको विद्यार्थी निर्जला तिवारीले बताइन् । पहिलो पटक रेडियोको स्टुडियो भ्रमण गर्न पाएकोमा आफूलाई धेरै खुसी लागेको अर्का विद्यार्थी प्रवेश पन्तले बताए ।

आमसञ्चार तथा पत्रकारिता विषयको प्रयोगात्मक कार्यको लागि ४० जना विद्यार्थीहरूले विषय शिक्षक नरेश बटालाको साथमा स्टुडियो अवलोकन भ्रमण गरेका हुन् ।

र राजनीतिक संरक्षण प्राप्त गर्ने भएकोले महिलाको दुःख भन्ने बढेको छ ।'

सांसद सैजुले आजसम्म सरकारमा गएका दलहरूले कडा कानुन नल्याउँदा र भएका कानुनको कार्यान्वयन नगर्दा महिला हिंसा बढिरहेको उल्लेख गर्नुभयो ।

नेपाल क्रान्तिकारी महिला संघ सुर्खेत जिल्ला अध्यक्षले पश्चिमका अधिकांश जिल्लामा अन्य पार्टीका महिला संगठनहरू गैरसरकारी र अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थामार्फत मात्र गतिविधिमा लागेको तर नेक्रामसंघ पार्टी विधान र अनुशासनमा रही गतिविधि गर्दै आएको बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा नेक्रामसंघ काभ्रेका जिल्ला अध्यक्ष कान्ति अवाले जेनी मार्क्स र संघका सदस्य रोशनमैया सुवालले किम जङ्ग सुकको जीवनीमाथि प्रकाश पार्नुभएको थियो । ख्वप इन्जिनियरि कलेजका प्राध्यापक रेविका कोजुले क्लारा जेट्किनको संक्षिप्त जीवनी बताउनुभयो ।

संघका अध्यक्ष अनुराधा थापामगरको सभापतित्वमा सम्पन्न उक्त कार्यक्रममा सचिव

प्रतिभा श्रेष्ठ र उपाध्यक्ष कमलमैया सुवालले पनि बोल्नुभएको थियो ।

कीर्तिपुर नगरको....

इतिहास लेखन नसकिने भन्दै कार्यदलमा रहनुभएका महानुभावहरूले गहिरो अध्ययन गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

वीर प्रसाद भन्सारीले आफ्नो बाजेबराजुले कीर्तिपुरको स्थापना कालमै भन्सार उठाउने गरेको घरमा पौराणिक लिखत रहेको बताउँदै अध्ययनको लागि उपलब्ध गर्न सकिने बताउनुभयो ।

प्रयागमान प्रधानले कीर्ति अध्ययन अनुसन्धानबाट एउटा अनुसन्धानात्मक पुस्तक लेखेको, चम्पादेवीको बाघभैरव नभएको भनी टिप्पणी गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा अर्जुन महर्जन, कर्ण महर्जन, लक्ष्मीकुमार महर्जन, रविन्द्र बहादुर प्रधान, कृष्णहरि महर्जन, नेपालभाषा एकेडेमीका चान्सलर चित्त रञ्जन नेपाली, भाइस चान्सलर यज्ञरत्न धाख्वा, महासचिव मल्ल के. सुन्दरले इतिहास लेख्ने कार्य गरेकोमा धन्यवाद दिँदै समयमा सिध्याउन भन्दा राम्रो र सत्यतथ्य

के हो हर्ट फेल्युअर ?

– डा. रविन्द्र सिमखडा

मुटु शरीरको एक महत्वपूर्ण अंग हो । शरीरका विभिन्न भागबाट अशुद्ध भई फर्केको रगतलाई संकलन गरेर शुद्धीकरणका लागि फोक्सोमा प्रवाह गर्नु र फोक्सोबाट शुद्धीकरणपछि फर्केको रगतलाई शरीरका विभिन्न भागमा पम्प गरेर पुनः प्रवाह गर्नु मुटुको प्रमुख काम हो ।

मुटुमा लाग्ने विभिन्न रोगमध्ये 'हर्ट फेल्युअर' एक प्रमुख रोग हो । यो मृत्युको एउटा महत्वपूर्ण कारण पनि हो । मुटुले स्वाभाविक रूपमा पम्प गर्न नसकेर वा पम्प गर्न सक्ने क्षमता स्थिर भइकन पनि स्वाभाविक रूपमा रगत संकलन गर्न नसक्दासमेत हर्ट फेल्युअरका लक्षण देखा पर्न सक्छन् ।

यसको कारणले संसारमा करोडौँ मानिस प्रभावित रहेको कुरा तथ्यहरूले बताउँछन् र यो रोग अझ दिनप्रतिदिन बढ्दै गइरहेको विश्वास गरिन्छ । यो एक संवेदनशील मुटु रोग हो, जसबाट हुने मृत्युदर महत्वपूर्ण क्यान्सर रोगकै हाराहारीमा रहेको विज्ञहरूको बुझाइ छ । समयमै रोग पहिचान, नियमित औषधि उपचार र जीवनशैलीमा सुधार गर्न सकिए यसबाट हुनसक्ने क्षतिबाट बच्न सकिन्छ ।

के हुन् त 'हर्ट फेल्युअर' का लक्षण ?

हर्ट फेल्युअरका बिरामीका प्रमुख लक्षणमा श्वास फेर्न गाह्रो हुनु, मुटुको धड्कन बढ्नु, अस्वाभाविक थकान र कमजोरी महसुस हुनु, शरीर सुनिनु, पेट फुलेको अनुभव हुनु, खानामा रुचि घट्नु आदि पर्छन् । शरीरमा अक्सिजनको मात्रा कम भएपछि हातगोडा र जिब्रो नीलो हुने खालका लक्षण पनि देखिन सक्छन् ।

प्रारम्भिक अवस्थामा बिरामीलाई धेरै धपेडी हुने काम गर्दा मात्र स्वाँस्वाँ हुन सक्छ । तर रोग बढ्दै जाँदा साधारण हिँडडुल गर्दा र अझ पछि त सामान्य

रूपमा बसिरहँदासमेत स्वाँस्वाँ हुन सक्छ । बिरामीलाई साधारण रूपमा खाटमा पल्टिन गाह्रो हुन्छ । सुतिहाले पनि केही बिरामी केही छिनपछि ब्युँभेर अक्सिजनको कमीको महसुस गरी झ्यालतिर लम्कन खोज्छन् ।

बिरामीको पिसाब कम हुन सक्छ । यस्ता लक्षण फोक्सोको कारण (दम) ले समेत हुने हुँदा त्यो फोक्सो वा मुटु कुन कारणले भएको हो, समयमै छुट्याउन जरुरी छ किनभने यी दुवैको उपचार नितान्त भिन्न छ ।

के कारणले हुन्छ ?

मुटुमा प्रभाव पार्ने प्रायः सबै खालका रोगहरूले अन्ततः हर्ट फेल्युअर गराउन सक्छन् । यसको मतलब हर्ट अट्याक, मुटुका भल्भका रोग, जन्मजात हुने मुटुका रोग, मुटुको संक्रमण (मायोकार्डाइटिस, इन्डोकार्डाइटिस) आदि सबैले हर्ट फेल्युअर गराउन सक्छन् । यसका अलावा उच्च रक्तचाप, जन्मजात हुने मुटुका रोग, मुटुको मांसपेशीको आन्तरिक रोग (विभिन्न प्रकारका कार्डियोमायोप्याथी), थायोराइड रोग र शरीरका अन्य अंगका रोगहरूले समेत हर्ट फेल्युअर गराउन सक्छन् ।

पहिचान, उपचार र बचाव

माथि उल्लेखित लक्षण देखिएमा तुरुन्त स्वास्थ्यसंस्थामा गएर साधारण खालका जाँच गरी रोग पहिचान गर्नु जरुरी छ । स्वास्थ्यकर्मीले गर्ने शारीरिक परीक्षण, रगतको साधारण जाँच, इसीजी, एक्स-रे र मुटुको भिडियो एक्स-रे (इकोकार्डियोग्राम) गरेर रोग पहिचान गर्न सकिन्छ । आजभोलि धेरै हदसम्म हर्ट फेल्युअरको उपचार सम्भव छ ।

चिकित्सकको सल्लाहअनुसार नियमित रूपमा औषधि सेवन गर्नुपर्ने हुन्छ । यो दीर्घकालीन रोग भएकाले उपचार लामो समयसम्म जरुरी पर्न सक्छ ।

सार्वजनिक यातायातमा....

अध्यक्ष रविन्द्र बहादुर प्रधान, सामुदायिक प्रहरी सेवा केन्द्रका डिएसपी र सामुदायिक विकास समाजका अध्यक्ष हिरा बहादुर महर्जन र विभिन्न संघसंस्थाका महिला प्रतिनिधिहरूले यातायातमा महिलामाथि हुने दुर्व्यवहार रोक्नुपर्नेमा जोड दिएको थियो ।

सापट्टारा गृहमन्त्री....

सामाजिक परिचालिकाहरूलाई संघीय तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले पौष १७ गतेबाट सेवाबाट निष्काशित गरेपछि पुनवहालीको माग राखी एक महिनासम्म लगातार संघर्ष गरेको थियो ।

स्थानीय मन्त्रालयका सचिव दिनेश थपलियाले माग पुरा गर्ने आश्वासन दिएपछि फागुन १९ गतेसम्म आन्दोलनका स्वरूप परिवर्तन गरी सडक आन्दोलन स्थगित गरेको थियो ।

त्यसैबमेलामा गृहमन्त्रीमार्फत् सरकारलाई ध्यानाकर्षण गर्न ज्ञापनपत्र बुझाएको आन्दोलनकारी शान्ति महर्जनले सहिदलाई बताउनुभयो ।

बिरामीलाई साझेगाह्रो भएको अवस्थामा अस्पतालमै भर्ना गरी उपचार गराउनुपर्ने पनि हुन सक्छ ।

औषधि सेवन गरिरहँदा समेत लक्षणहरू देखापरिराख्ने (रिफ्याक्टोरी हर्ट फेल्युअर) बिरामीका लागि विभिन्न किसिमका यन्त्रहरू (डिभाइस थेरापी, सर्कुलेटरी सपोर्ट डिभाइस, कृत्रिम मुटु) जडान गरी उपचार गर्ने पद्धतिहरू विकास भइसकेका छन् । विदेशी मुलुकहरूमा हर्ट फेल्युअरका केही विशेष अवस्थाका बिरामीहरूलाई मुटु प्रत्यारोपण पनि गर्ने गरिएको छ ।

हर्ट फेल्युअर भइसकेपछि उपचार गराउनुभन्दा साधारण मुटुरोग देखिनेबित्तिकै त्यसलाई प्रारम्भिक चरणमै पहिचान गरेर उपचार गर्दा भोलि हुनसक्ने हर्ट फेल्युअरबाट बच्न सकिन्छ । समयमै उच्च रक्तचाप र मधुमेह जस्ता रोगको नियन्त्रण गर्ने, क्रियाशील जीवनशैली अपनाउने, धूम्रपान र मद्यपानबाट टाढै बस्ने हो भने हर्ट फेल्युअरबाट धेरै हदसम्म बच्न सकिन्छ ।

विकल्प के ?

हर्ट फेल्युअर एक जटिल प्रकारको मुटुरोग हो । मुटुमा लाग्न सक्ने प्रायः सबै प्रकारका रोगको अन्तिम गन्तव्य भनेकै हर्ट फेल्युअर हो । समयमै रोग पहिचान गर्न सकेर उपचार शुरू गर्दा यो रोग धेरै हदसम्म नियन्त्रणमा रहन्छ । यस विषयमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने र दिनप्रतिदिन विकास हुँदै गइरहेको नयाँ उपचारविधिहरू सहज रूपमा उपलब्ध हुनसक्ने वातावरण सरकारी स्तरबाट अझ तदारुकताका साथ निर्माण हुन सकेदेखि हर्ट फेल्युअरबाट बच्न र बचाउन सकिन्छ ।

(मुटुरोग विशेषज्ञ डा सिमखडा शहीद गंगालाल राष्ट्रिय हृदय केन्द्रमा कार्यरत छन् ।)

– स्वास्थ्य खबर

ग्यारेन्टी उपचार

नशा च्यापिएको घुँडाको दुखाई

आश्चर्यजनक रूपमा ग्यारेन्टी निको पार्ने

- ♦ जाँड-रक्सीको कुलन ग्यारेन्टी छुटाउने
- ♦ मुँडै नबारीकन सुगर कन्ट्रोल गर्न
- ♦ महिला/पुरुषको यौन पावर बढाउन
- ♦ पेटको दाग अनुहारको घाँघापोतो हटाउन
- ♦ भूँडी घटाउन/शरीरको तौल बढाउन
- ♦ स्तन घटाउन, बढाउन/टाईट पार्न

फिटनेस प्वाइन्ट ट्रेडिङ्ग

दुरसंचारको गेटसंगै

फोन नं. ४३३६७०१
९८०३५०२२५९, ९८४९९८१९७६

Free Home Delivery

Not For Medicinal Use